

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑๒ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๑๒ คน โดยจำแนกตาม โดยเรียนที่ศึกษา เพศ อายุ ระดับชั้นเรียนมีรายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=๓๑๒)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๑. โรงเรียนที่ศึกษา		
โรงเรียนวัดราชสิงขร	๑๒๕	๔๓.๓
โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม	๘๗	๒๘.๗
โรงเรียนวัดไทร	๕๒	๑๖.๗
โรงเรียนวัดจันทรีใน	๔๘	๑๕.๔
๒. เพศ		
ชาย	๑๔๖	๔๖.๘
หญิง	๑๖๖	๕๓.๒
๓. อายุ		
๑๐ ปี	๖๘	๒๑.๘
๑๑ ปี	๘๕	๒๗.๗

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๓๑๒)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๑๒ ปี	๙๙	๓๑.๗
๑๓ ปี	๑๕	๔.๘
๑๔ ปี	๒๐	๖.๔
๑๕ ปี ขึ้นไป	๒๕	๘.๐
๔. ระดับชั้นเรียน		
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๖๘	๒๑.๘
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๘๕	๒๗.๒
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๘๙	๒๘.๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๕	๘.๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๒๐	๖.๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๒๕	๘.๐
รวม	๓๑๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลคือ โรงเรียนที่ศึกษา เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน พบว่า

๑. โรงเรียนที่ศึกษา ส่วนใหญ่ ศึกษาที่โรงเรียนวัดราชสิงขร จำนวน ๑๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓ รองลงมาศึกษาที่โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗ ศึกษาที่โรงเรียนวัดไทร จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ศึกษาที่โรงเรียนวัดจันทรีใน จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔

๒. เพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมีจำนวน ๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒ และเป็นเพศชายมีจำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘

๓. อายุ ส่วนใหญ่ มีอายุ ๑๒ ปี จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗ รองลงมา มีอายุ ๑๑ ปี จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒ มีอายุ ๑๐ ปี จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ มีอายุ ๑๔ ปี จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ และมีอายุ ๑๓ ปี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘

๔. ระดับชั้นเรียน ส่วนใหญ่ ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕ รองลงมา ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๘๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๗.๒ ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๖๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๑.๘ ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๘.๐ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๘.๐ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๖.๔

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๔.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวม

(n = ๓๑๒)

ที่	บทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑.	ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน	๔.๑๓	๐.๗๗	มาก
๒.	ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	๓.๗๑	๐.๙๑	มาก
๓.	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	๔.๐๖	๐.๖๘	มาก
๔.	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	๓.๘๑	๐.๗๐	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๓.๙๒	๐.๗๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๒, S.D. = ๐.๗๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = ๔.๑๓, S.D. = ๐.๗๗) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = ๔.๐๖, S.D. = ๐.๖๘) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = ๓.๘๑, S.D. = ๐.๗๐) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = ๓.๗๑, S.D. = ๐.๙๑)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรม ต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน

(n = ๓๑๒)

ที่	ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑.	ครูพระสอนศีลธรรมจัดทำโครงการแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	๔.๒๒	๐.๙๑๗	มาก
๒.	ครูพระสอนศีลธรรมเน้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของศีลธรรมจริยธรรม	๔.๒๓	๐.๔๕๙	มาก
๓.	ครูพระสอนศีลธรรมสอนให้นักเรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยมีศีลธรรมจริยธรรม	๔.๐๒	๑.๐๐๖	มาก
๔.	ครูพระสอนศีลธรรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนการพัฒนาศีลธรรมจริยธรรม	๓.๙๔	๐.๗๙๔	มาก
๕.	ครูพระสอนศีลธรรมมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตด้วยทางสายกลาง	๔.๔๑	๐.๖๗๔	มาก
๖.	ครูพระสอนศีลธรรมจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง ชมเชย ผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างมีศีลธรรมจริยธรรม	๓.๙๖	๐.๗๗๐	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๓	๐.๗๗๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตด้วยทางสายกลาง ($\bar{X} = ๔.๔๑$, S.D. = ๐.๖๗) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครูพระสอนศีลธรรมจัดทำโครงการแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ($\bar{X} = ๔.๒๒$, S.D. = ๐.๙๑) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนการพัฒนาศีลธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๔$, S.D. = ๐.๗๙)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน

(n = ๓๑๒)

	ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน			
๗.	ครูพระสอนศีลธรรมสามารถนำอุปกรณ์บางอย่างในห้องเรียนมาเปลี่ยนเป็นสื่อการสอนได้	๓.๓๓	๐.๘๒	ปานกลาง
๘.	นักเรียนได้ใช้สื่อในการนำเสนองานอย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๙๕	๐.๘๑	มาก
๙.	ครูพระสอนศีลธรรมใช้สื่อประกอบการเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมและเข้าใจง่าย	๓.๘๔	๑.๔๒	มาก
๑๐.	ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี	๒.๘๕	๑.๒๖	ปานกลาง
๑๑.	ครูพระสอนศีลธรรมใช้สื่อช่วยสอนมีผลทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนดียิ่งขึ้น	๓.๔๗	๐.๖๓	ปานกลาง
๑๒.	ครูพระสอนศีลธรรมมีการใช้สื่อการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น	๔.๘๒	๐.๔๙	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๓.๗๑	๐.๙๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการใช้สื่อการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น ($\bar{X} = ๔.๘๒$, S.D. = ๐.๔๙๖) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนได้ใช้สื่อในการนำเสนองานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = ๓.๙๕$, S.D. = ๐.๘๑) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = ๒.๘๕$, S.D. = ๑.๒๖)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรม ต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน

(n = ๓๑๒)

ที่	ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑๓.	หลักสูตรการสอนมีเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	๓.๐๔	๐.๕๔๘	ปานกลาง
๑๔.	หลักสูตรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี	๔.๔๗	๐.๗๖๙	มาก
๑๕.	หลักสูตรแต่ละระดับชั้นมุ่งพัฒนานักเรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาชีวิตได้	๓.๙๗	๐.๕๔๐	มาก
๑๖.	หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของนักเรียน	๔.๕๘	๐.๖๘๐	มากที่สุด
๑๗.	หลักสูตรมีเนื้อหาไม่กว้างมากเกินไปทำให้ง่ายต่อการค้นหาความรู้เพิ่มเติม	๓.๖๖	๐.๘๖๑	มาก
๑๘.	หลักสูตรมีสาระสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิต อย่างเพียงพอ	๔.๖๙	๐.๗๓๖	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๐๖	๐.๖๘๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ หลักสูตรมีสาระสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิต อย่างเพียงพอ ($\bar{X}$ = ๔.๖๙, S.D. = ๐.๗๓) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของนักเรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๘, S.D. = ๐.๖๘) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักสูตรการสอนมีเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ($\bar{X}$ = ๓.๐๔, S.D. = ๐.๕๔)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

(n = ๓๑๒)

	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน			
๑๙.	การวัดผลประเมินผลครูพระสอนศีลธรรมได้เน้นความรู้ความเข้าใจมากกว่าความจำ	๓.๒๕	๐.๕๑	ปานกลาง
๒๐.	ครูพระสอนศีลธรรมวัดและประเมินผลตรงตามเนื้อหาที่เรียน	๔.๕๖	๐.๗๗	มากที่สุด
๒๑.	นักเรียนได้นำผล การประเมินของครูพระสอนศีลธรรมไปแก้ไขปรับปรุงการเรียนของตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓.๘๖	๐.๗๔	ปานกลาง
๒๒.	ครูพระสอนศีลธรรมมีการประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ด้วยการถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	๔.๓๑	๑.๓๐	มาก
๒๓.	ครูพระสอนศีลธรรมมีการทดสอบความรู้ได้หลากหลายวิธี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	๓.๐๐	๐.๕๔	ปานกลาง
๒๔.	ครูพระสอนศีลธรรมแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงานและประเมินการทำงานของนักเรียนเสมอ	๓.๙๒	๐.๓๗	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๓.๘๑	๐.๗๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมวัดและประเมินผลตรงตามเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = ๔.๕๖$, S.D. = ๐.๗๗) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ด้วยการถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = ๔.๓๑$, S.D. = ๑.๓๐) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการทดสอบความรู้ได้หลากหลายวิธี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = ๓.๐๐$, S.D. = ๐.๕๔)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ ครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้านซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตด้วยทางสายกลาง ($\bar{X}$ ป ๔.๔๑, S.D. = ๐.๖๗) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครูพระสอนศีลธรรมจัดทำโครงการแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ($\bar{X}$ = ๔.๒๒, S.D. = ๐.๙๑) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนการพัฒนาศีลธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = ๓.๙๔, S.D. = ๐.๗๙)

๒. ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการใช้สื่อการสอนที่ทำให้ นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = ๔.๘๒, S.D. = ๐.๔๙) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก คือ นักเรียนได้ใช้สื่อในการนำเสนองานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = ๓.๙๕, S.D. = ๐.๘๑) และ ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนที่ส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = ๒.๘๕, S.D. = ๑.๒๖)

๓. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิด เป็นร้อยละ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรมีสาระสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิต อย่างเพียงพอ ($\bar{X}$ = ๔.๖๙, S.D. = ๐.๗๓) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของ นักเรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๘, S.D. = ๐.๖๘) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักสูตรการสอนมีเนื้อหาสาระใน การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ($\bar{X}$ = ๓.๐๔, S.D. = ๐.๕๔)

๔. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมวัดและ ประเมินผลตรงตามเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๖, S.D. = ๐.๗๗) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ครู พระสอนศีลธรรมมีการประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ด้วยการถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ($\bar{X}$ = ๔.๓๑, S.D. = ๑.๓๐) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูพระสอนศีลธรรมมีการทดสอบความรู้ได้ หลากหลายวิธี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = ๓.๐๐, S.D. = ๐.๕๕)

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม โรงเรียนที่ศึกษา เพศ อายุ และระดับชั้นที่ศึกษา ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๔ มีดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ ๑ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามโรงเรียนที่ศึกษา

(n = ๓๑๒)

บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนที่ศึกษา								F	sig
	โรงเรียนวัดราชสิงขร (๑๓๕ คน)		โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม (๗๗ คน)		โรงเรียนวัดไทร (๕๒ คน)		โรงเรียนวัดจันทรีใน (๔๘ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน	๒.๖๑	๐.๔๙	๒.๘๒	๐.๓๘	๒.๗๗	๐.๔๒	๒.๗๗	๐.๔๒	๔.๔๘*	๐.๐๔
ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	๒.๓๔	๐.๔๗	๒.๑๖	๐.๓๖	๒.๑๕	๐.๓๖	๒.๑๓	๐.๓๓	๕.๖๙*	๐.๐๑
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	๒.๖๘	๐.๔๖	๒.๘๒	๐.๓๘	๒.๗๗	๐.๔๒	๒.๗๗	๐.๔๒	๑.๗๘*	๐.๑๔
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	๒.๑๓	๐.๓๓	๒.๐๐	๐.๐	๒.๐๐	๐.๐๐	๒.๐๐	๐.๐๐	๘.๓๙*	๐.๐๐
รวม	๒.๔๔	๐.๔๔	๒.๔๕	๐.๒๘	๒.๔๒	๐.๓๐	๒.๔๑	๐.๒๙	๕.๐๙*	๐.๐๓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ ๒ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

(n = ๓๑๒)

บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อ การพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอ แหลม กรุงเทพมหานคร	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๔๖ คน)		หญิง (๑๖๖ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดกระบวนการเรียนการ สอน	๒.๗๔	๐.๔๔	๒.๖๙	๐.๔๖	๑.๐๕๙	๐.๓๐
ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	๒.๒๓	๐.๔๒	๒.๒๓	๐.๔๒	๐.๐๓	๐.๘๕
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	๒.๗๖	๐.๔๒	๒.๗๓	๐.๔๔	๐.๓๙	๐.๕๒
ด้านการวัดผลและประเมินผลการ เรียนการสอน	๒.๐๕	๐.๒๑	๒.๐๖	๐.๒๓	๐.๒๒	๐.๖๓
รวม	๒.๔๔	๐.๓๗	๒.๔๒	๐.๓๙	๐.๔๓	๐.๕๘

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t – test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ ๓ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

(n = ๓๑๒)

บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร	อายุ												F	sig
	๑๐ ปี (๖๘ คน)		๑๑ ปี (๘๕ คน)		๑๒ ปี (๙๙ คน)		๑๓ ปี (๑๕ คน)		๑๔ ปี (๒๐ คน)		๑๕ ปีขึ้นไป (๒๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน	๒.๗๘	.๔๑	๒.๘๑	.๓๙	๒.๗๑	.๔๕	๒.๒๐	.๔๑	๒.๙๐	.๓๐	๒.๓๖	.๔๙	๙.๘๗	.๐๐
ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	๒.๒๑	.๔๐๗	๒.๒๖	.๔๔๑	๒.๒๕	.๔๓	๒.๓๓	.๔๘	๒.๒๐	.๔๑	๒.๐๘	.๒๗	๑.๐๑	.๔๑
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	๒.๗๙	.๔๐๗	๒.๘๐	.๔๐๒	๒.๗๕	.๔๓๗	๒.๖๐	.๕๐	๒.๙๐	.๓๐	๒.๓๖	.๔๙	๕.๕๒	.๐๐
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	๒.๐๐	.๐๐	๒.๐๐	.๐๐	๒.๐๗	.๒๕	๒.๔๗	.๕๑	๒.๐๐	.๐๐	๒.๑๒	.๓๓	๑๕.๑๘	.๐๐
รวม	๒.๓๓	๐.๒๗	๒.๓๕	๐.๒๘	๒.๓๕	๐.๓๗	๒.๔๖	๐.๕๐	๒.๓๖	๐.๒๓	๒.๑๘	๐.๓๖	๗.๒๓	๐.๑๓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ ๔ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำแนกระดับชั้นที่ศึกษา

(n = ๓๑๒)

บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตบางคอแหลมกรุงเทพมหานคร	ระดับชั้นที่ศึกษา												F	sig
	ประถมศึกษาปีที่ ๔ (๖๘ คน)		ประถมศึกษาปีที่ ๕ (๘๕ คน)		ประถมศึกษาปีที่ ๖ (๘๙ คน)		มัธยมศึกษาปีที่ ๑ (๒๕ คน)		มัธยมศึกษาปีที่ ๒ (๒๐ คน)		มัธยมศึกษาปีที่ ๓ (๒๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน	๒.๗๘	.๔๑	๒.๘๑	.๓๙	๒.๗๖	.๔๒	๒.๒๐	.๔๐	๒.๙๐	.๓๐	๒.๓๖	.๔๙	๑๓.๗๕	.๐๐
ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน	๒.๒๑	.๔๐	๒.๒๖	.๔๔	๒.๒๒	.๔๒	๒.๔๐	.๕๐	๒.๒๐	.๔๑	๒.๐๘	.๒๗	๑.๖๐	.๑๕
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	๒.๗๙	.๔๐๗	๒.๘๐	.๔๐๒	๒.๗๕	.๔๓	๒.๖๐	.๕๐	๒.๙๐	.๓๐	๒.๓๖	.๔๙	๕.๕๒	.๐๐
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	๒.๐๐	.๐๐	๒.๐๐	.๐๐	๒.๐๐	.๐๐	๒.๕๖	.๕๐	๒.๐๐	.๐๐	๒.๑๒	.๓๓	๕๐.๕๘	.๐๐
รวม	๒.๓๓	๐.๒๗	๒.๓๕	๐.๒๘	๒.๓๒	๐.๒๘	๒.๕๒	๐.๕	๒.๓๖	๐.๒	๒.๑๘	๐.๓	๑๙.๓	๐.๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๑ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๔

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ระดับนัยสำคัญ	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	โรงเรียนที่ศึกษา	บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	F - test	๐.๐๕		✓
๒	เพศ	บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	T - test	๐.๐๕		✓
๓	อายุ	บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	F - test	๐.๐๕		✓
๔	ระดับชั้นที่ศึกษา	บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา	F - test	๐.๐๕		✓

จากตารางที่ ๔.๑๑ สรุปได้ว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๔.๔.๑ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูพระต้องเป็นหลักที่จะต้องเข้าถึง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายกว่า พร้อมทั้งคอยประสานงานกับพระสงฆ์ในเรื่องบางอย่างที่ครูไม่สามารถให้ความรู้แก่นักเรียนเท่าที่ควรได้อย่างเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะในเรื่องของการสอนเสริม และจัดกิจกรรมบางชนิด ต้องพึ่งพาพระสงฆ์คอยให้ความร่วมมือและแนะนำ จึงจะทำให้ได้รับความรู้โดยตรง

๔.๔.๒ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ครูพระจะต้องเตรียมการสอน สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน และเทคนิคต่างๆ ให้หลากหลาย โดยต้องใช้จิตวิทยาสอนกับเด็ก เพราะครูพระมีเวลาสอนเพียงสัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้งเท่านั้น

๔.๔.๓ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน การที่โรงเรียนได้มีครูพระสอน มาช่วยสอน สามารถปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมได้บ้าง ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไป ปฏิบัติได้ แต่นักเรียนยังมีช่วงของความสนใจในช่วงสั้น ๆ จึงควรมีกิจกรรมเสริมให้นักเรียนทำหรือหาสื่อ การสอนตัวอย่างเช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

๔.๔.๔ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลนั้น ใน วิชาพระพุทธศาสนาควรมีการบอกล่วงหน้าให้นักเรียนได้รับรู้ เพื่อเตรียมตัวได้ทัน มีการประสานงาน กับทางโรงเรียนเพื่อให้หลักสูตรในการวัดผลและประเมินผลมีความตรงกัน และมีประสิทธิภาพในการ ประเมิน

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนา จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์บทบาทของ ครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ ๓ ประเด็น คือ

๑. บทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน
- ๒) ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน
- ๓) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน
- ๔) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

๒. ปัญหาในการพัฒนาจริยธรรมในระดับประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๓. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน วิทยาลัยประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการ สุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๑๐ ท่าน ดังนี้

๑. นางช่อผกา บุญเลิศ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร
๒. ว่าที่ร้อยตรีภิตติ ตรีโกศา	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม
๓. นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทน์ใน
๔. นายเด่น คีสว่าง	ผู้ปกครองเด็ก
๕. นางสาวประภาวี แซ่เติน	ผู้ปกครองเด็ก
๖. นางสาวธนพร หมั่นกล้า	ผู้ปกครองเด็ก
๗. นางวัชรกร พันธุ์กาง	ผู้ปกครองเด็ก
๘. นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงไพศาล	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร
๙. นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ	ผู้ปกครองเด็ก
๑๐. นายสมพล น่วมอ่อน	ผู้ปกครองเด็ก

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัยดังนี้

๑) ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนแก่นักเรียนปัจจุบันเห็นว่า มีการพัฒนาในการเรียนการสอนมากขึ้น มีการใช้วิธีทัศน์ มีการภาพใช้สไลด์ แล้วก็มีการจัดกิจกรรมเป็นฐานๆ และก็มีการให้เด็กเล่นแต่ละฐานอย่างเช่นที่ผ่านมาก็จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดครูพระจะเป็นคนสอนของโรงเรียนวัดราชสิงขรท่านก็ได้จัดกิจกรรมเป็นปฏิบัติธรรมให้คิดให้ใช้สมองคิดว่าต้องกับงานว่าตรงนี้อย่างไรระดมความคิดแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ บางที่ท่านก็ให้รูปแล้วก็บอกว่าตรงนั้นตรงนี้จะทำอย่างไรกับสิ่งที่ป็นอยู่กิจกรรมที่มีดูจากรูปแล้วก็ให้เด็กช่วยคิดอย่างเช่นว่ามีรูปมันจะมีหลายอย่างซ้อน^๑ กรุงเทพมหานครได้จัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนารามจะมีพระมาสอนในเรื่องของศาสนาในทุกปีการศึกษาทุกภาคเรียนด้วยที่โรงเรียนก็จะดำเนินการสนับสนุนกระบวนการรวมทั้งสื่อของการเรียนการสอนเรื่องของศีลธรรม^๒ ด้านกระบวนการเรียนการสอนก็จะมีครูพระมาช่วยสอนในเรื่องของพระพุทธศาสนาแล้วก็ศีลและการสวดมนต์ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมาก ปัจจุบันก็มีครูพระมาสอนวิชาธรรมศึกษา ตามหลักสูตรของนักธรรมชั้นตรี โท และเอก และมีการเรียนการสอนควบคู่กับด้านคุณธรรมจริยธรรม^๓ มีการวางแผนให้สอดคล้องกับทางทฤษฎีและปฏิบัติให้อยู่ในแนวทางเดียวกัน ซึ่งนักเรียนจะได้มีองค์ความรู้และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันครูพระท่านมีกระบวนการเรียนการสอนมาเป็นอย่างดี โดยมีการวางแผนทางด้านการสอนสำหรับเนื้อหาตรงตามหลักสูตรของทางโรงเรียน ท่านมีความรับผิดชอบสูงมาก มีการเอาใจใส่ในสิ่งที่ท่านทำ และประสานงานกับทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ท่านได้ทุ่มเทให้กับนักเรียนด้วยความจริงใจเนื้อหาสาระใหม่ๆ มานำเสนออยู่ตลอดเวลา^๔ ครูพระท่านมีความรู้ความสามารถ เนื่องจากพระสงฆ์มีความรู้ความสามารถที่ศึกษามาเฉพาะทาง และยังสามารถปฏิบัติกิจของสงฆ์ได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องของพิธีกรรมต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ครู/อาจารย์ไม่สามารถอธิบายให้ละเอียด หรือปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้อง^๕

ครูพระต้องเป็นหลักที่จะต้องเข้าถึง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายกว่า พร้อมทั้งคอยประสานงานกับพระสงฆ์ในเรื่องบางอย่างที่ครูไม่สามารถให้ความรู้แก่นักเรียนเท่าที่ควรได้อย่างเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะในเรื่องของการสอนเสริม และจัดกิจกรรมบางชนิด ต้องพึ่งพาพระสงฆ์คอยให้ความร่วมมือ

^๑สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๒สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรีภิตติ ตรีโกศา, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๓สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรี, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๔สัมภาษณ์ นายเด่น คีสว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๕สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๖สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมื่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๗สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์ทาง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

และแนะนำ จึงจะทำให้ได้รับความรู้โดยตรง^๖ ครูพระท่านมีกระบวนการสอนเป็นอย่างดี พร้อมทั้งให้สาระเนื้อหาตรงตามหลักสูตรทางโรงเรียนสอน เป็นการประสานงานที่ดีระหว่างวัดกับโรงเรียน ทำให้เด็กนักเรียนได้สัมผัสกับครูพระ และพร้อมที่เรียนรู้ในสิ่งที่ท่านนำเสนอ^๗ และมีการเน้นจริยธรรมในการเรียนการสอนมาก เพื่อให้เด็กได้มีคุณธรรม และได้มีแค่ความรู้เพียงอย่างเดียวจะต้องพัฒนาให้เด็กมีศีลธรรมด้วย เพราะว่า ถ้าเด็กไม่มีศีลธรรมและจริยธรรม เรียนอย่างเดียวจะทำให้เด็กไม่เห็นถึงความสำคัญสิ่งนั้น โดยตระหนักปัญหานี้ไว้ ซึ่งจะให้ความรู้ศีลธรรมจริยธรรมในทุกระดับชั้นปี และนักเรียนมีการเรียนธรรมศึกษา ตั้งแต่ นกธรรมตรี โท เอก เป็นต้น^๘ ในสมัยก่อนนั้น เรามีวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ซึ่งเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม การที่ได้ครูพระมาสอนศีลธรรมโดยตรงและตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาเป็นอย่างมาก เพราะครูพระเป็นผู้ศึกษาเรียนรู้ทั้งด้านลึกและด้านกว้าง^๙ เน้นศีลธรรมจริยธรรมให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องของศีลธรรมจริยธรรมว่าเป็นอย่างไรรวมครูพระมาพูดให้ความรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนา เช่น การทำความดีได้ดีทำความชั่วได้ชั่วและเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ซึ่งจะให้ความรู้ในทุกระดับในชั้นปีของประถมศึกษา ในส่วน of นักเรียนจะให้มีการเรียนธรรมศึกษา ตั้งแต่ตรี โท เอก^{๑๐}

๒) ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนส่วนมากจะเป็นเพาเวอร์พอยท์ และก็สายสไลด์ ครูพระท่านสามารถใช้สื่อต่างๆ ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่อง ศาสนพิธี การกราบแบบต่างๆ การจัดโต๊ะหมู่บูชาที่ถูกต้อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา การกำเนิดของศาสนาพุทธ ตลอดจนความแตกต่างของศาสนาพุทธและศาสนาอื่นได้^{๑๑} ครูพระจะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม และหลากหลาย เป็นการแบ่งเบาภาระของครูวิชาสังคมได้ และนักเรียนได้ทราบหลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา นักเรียนสามารถเป็นผู้นำสวดมนต์ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนได้เรียนรู้หลักธรรมจากครูพระโดยตรง ตลอดจนถึงการอนุรักษ์พระพุทธศาสนาให้อยู่คู่กับคนไทย ไม่ให้ศาสนาอื่นมาแทรกแซงมากเกินไป^{๑๒} ครูพระท่านจะต้องเตรียมการสอน สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน และเทคนิคต่างๆ ให้หลากหลาย ครูพระจะต้องใช้จิตวิทยาสอนกับเด็ก เพราะครูพระมีเวลาสอนเพียงสัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้งเท่านั้น แต่เป็นการดี ที่จะมีครูพระมาสอนในโรงเรียน เพราะให้เด็กได้มีความผูกพันกับพระพุทธศาสนา และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาให้ความเคารพในตัวพระมากขึ้น^{๑๓} ครูพระท่านจะต้องใช้สื่ออุปกรณ์ในการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนการสอน ท่านจำเป็นจะต้องให้เด็ก

^๖สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๗สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๘สัมภาษณ์ นายสมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^๙สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐}สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรีกิตติ ดรีโกคา, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน^{๑๔} สื่อและอุปกรณ์ในการสอนนั้น ถือเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพมาก เพราะช่วยในเรื่องการอธิบายในเนื้อหาที่ยากและละเอียด ดังนั้นครูพระควรจะสร้างสื่อที่ทันสมัยในเรียนการสอนให้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวิชาพระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่มีเนื้อหาละเอียดที่ลึกซึ้ง จึงทำให้เด็กเข้าใจยาก^{๑๕} ปัจจุบัน สื่อเทคโนโลยีต่างๆ มีความทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์รวมถึงสื่อการสอนมัลติมีเดียต่าง ๆ ซึ่งครูพระในปัจจุบันมีความรู้ สามารถนำสื่อการสอนที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการพัฒนาศีลธรรมจริยธรรม ทำให้ได้รับความสนใจจากนักเรียนเป็นอย่างมาก^{๑๖} และครูพระยังเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อในการเรียนการสอน แม้จะมีได้ให้นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมในการผลิตโดยตรง แต่ก็พบว่ามี การสำรวจ สอยถาม เรื่องราวที่นักเรียนสนใจ ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม^{๑๗} สื่อที่ครูพระใช้เนื่องจากเทคโนโลยีมันสูงขึ้นนอกจากหนังสือที่ใช้แบบฝึกรายงานเดิมนี่ครูพระเริ่มมาใช้สื่อสไลด์และวีดิโอเรื่องของเทคโนโลยีเข้ามาช่วยมีการกระตุ้นเกี่ยวกับธรรมะ และก็มี การสอนเสริมซึ่งอันนี้ต้องบอกว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ครูพระจะมาช่วยสอน^{๑๘} อย่างไรก็ตาม ปัญหาในด้านสื่อของการเรียนการสอนที่ยังคงพบเห็นในปัจจุบันคือ ครูพระที่สูงอายุบางรูป ใช้รูปแบบการสอนแบบเทศน์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่สามารถสร้างความสนใจแก่นักเรียนที่อยู่ในวัยเด็กได้^{๑๙} สื่อการเรียนการสอนศีลธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อมาจากหนังสือแล้วสื่อที่เป็นตัวบุคคลก็คือครูพระนี่ละจะมาเป็นดำเนินการจัดการเรียนการสอนศีลธรรม^{๒๐}

๓) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ปัจจุบันเห็นว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม ๒ อย่างคือ ๑) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาการเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระในวันสุคติ ๒) การจัดกิจกรรมอยู่ในกลุ่มสารสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมในวันสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชาและ วันพ่อ วันแม่ วันครู เป็นต้น^{๒๑} มีกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียนที่น่าดูน่าสนใจ และน่าตื่นตาดึงดูดเด็กให้เด็กมีความรักเกี่ยวกับด้านจริยธรรมมีสื่อต่างๆสอดแทรก มีนิทาน มีการเล่นต่างๆรวมทั้ง การแสดงผลงานเกี่ยวกับด้านวรรณกรรมของจริยธรรม ให้น่าสนใจยิ่งขึ้นและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและของชาติ^{๒๒} กิจกรรมจะจัดเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนาโดยจะมีการจัดห้องเรียนสอนความรู้ต่างๆเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนา ภายในห้องจะทำสื่อเกี่ยวกับสื่อของการพัฒนาศีลธรรมจริยธรรม มีการจัดกิจกรรมตาม

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายเด่น คีสว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมั่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์กาง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรีกิตติ ตรีโกศา, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

พิธีศาสนาและประเพณีวัฒนธรรม เป็นต้น^{๒๓} มีการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่นกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีการอบรมจริยธรรม การพัฒนากิจกรรมทั้ง ๒ อย่างคือ ๑) จัดกิจกรรมตามหลักสูตรของประถมศึกษา มีการเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ ๒) การจัดกิจกรรมพิธี ศาสนาและวัฒนธรรมในวันสำคัญต่างๆ^{๒๔} กิจกรรมเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนา มีการสร้างมุมมองใหม่ในการดำเนินกิจกรรมโดยการนำสื่อที่น่าสนใจเข้ามาช่วย เพื่อให้กิจกรรมต่างๆดูน่าสนใจ โดยการจัดป้ายนิทรรศการหรือ แสดงเป็นแผนภาพเวลานำสื่อ มีกิจกรรมภายในโรงเรียนที่น่าตื่นตาตื่นใจ จะอยู่ในหมวดสังคมศึกษา และชี้ให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม มีการจัดนิทรรศการ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น^{๒๕} โรงเรียนได้มีจัดโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนกิจกรรมที่พัฒนาจริยธรรมของนักเรียนเช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ กิจกรรมค่ายพุทธบุตรและกิจกรรมที่ในสวนของวัดหรือว่าประสานงานมาจากหน่วยงานต่างๆที่จะพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนนี้ให้สามารถพัฒนาไปในแนวทางที่ดีได้^{๒๖} ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรเลาจะมีการเสริมหลักสูตรในลักษณะของการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆเช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษาออกพรรษาแล้วก็จะมีการจัดกิจกรรมเวียนเทียนฟังพระเทศน์พระธรรมเทศนาและก็รับศีลรับพรตามวันสำคัญต่างๆ^{๒๗} การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ครูพระบางรูปยังไม่เข้าใจในเรื่องของหลักสูตร เช่นพระที่กำลังศึกษาอยู่กำเรียนเพื่อที่จะปรับเอาวุฒิเพิ่ม พระสองกลุ่มนี้จะต่างกันมากระหว่างพระที่กำลังเรียนแล้วมาสอนก็เหมือนว่าพระได้ใช้ความรู้ที่ตัวพระเองไปศึกษามาแล้วมาสอนเด็กด้วยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยปัจจุบันสื่อทันสมัยขึ้นเหนือหากขึ้นก็ขึ้นข้างจะหลากหลาย ก็ถือว่าครูพระช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีส่วนที่จะช่วยสอนให้เด็กนักเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ หรือแม้กระทั่งการปฏิบัติตนดีขึ้น^{๒๘} และการเข้าใจซึ่งกันและกันในสังคม ในด้านคุณธรรมจริยธรรมทางการจัดการศึกษาการเรียนการสอนของครูพระ โดยการให้พระสงฆ์เข้ามาสอนในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ควรเน้นให้มีกิจกรรมทางศาสนาภาคปฏิบัติบ้าง นักเรียนผู้สนใจจากพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถจะได้รับรู้และปฏิบัติตามได้^{๒๙} การที่โรงเรียนได้มีครูพระสอนมาช่วยสอน สามารถปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมได้บ้าง ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ แต่นักเรียนยังมีช่วงของความสนใจในช่วงสั้น ๆ จึงควรมีกิจกรรมเสริมให้นักเรียนทำหรือหาสื่อการสอนตัวอย่างเช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น^{๓๐}

๔) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การสอนศีลธรรมในโรงเรียน โดยใช้ครูพระเป็นผู้สอนนั้นมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระสงฆ์เป็นตัวแทนของพระพุทธศาสนา เป็นครูที่ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องศีลธรรมจริยธรรมโดยตรง

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายเด่น คีสว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมั่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์กา, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายสมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

สามารถชักจูงและขัดเกลาจิตใจนักเรียนได้ดีกว่าครูประจำ^{๓๑} ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนควรมีประสบการณ์ด้านการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาก่อน จะช่วยให้การสอนศีลธรรมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น^{๓๒} ครูพระควรปฏิบัติการสอนโดยมีแบบการสอนในวิชากิจกรรมให้ชัดเจน มีการกำหนดการสอบ การสอน การวางแผนการสอน ร่วมกับนักเรียน เพื่อให้เกิดการบูรณาการที่สมบูรณ์ในวิชาพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา มีความสำคัญ เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้พระสงฆ์ที่เป็นครูอยู่ในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ความรู้ในด้านศีลธรรมจริยธรรมที่ชัดเจนมากกว่าครูที่สอนอยู่ในระบบ^{๓๓} ครูพระควรจัดระบบการวัดผลและประเมินผลให้มีความชัดเจนแน่นอน มีการวางแผนอย่างเป็นระเบียบ เพราะวิชาพระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่มีความละเอียดและลึกซึ้งมาก เป็นการยากที่จะให้เด็กนักเรียนเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย^{๓๔} การวัดผลและการประเมินผลนั้น ในวิชาพระพุทธศาสนาควรมีการบอกล่วงหน้าให้เด็กนักเรียนได้รับรู้ เพื่อเตรียมตัวได้ทัน มีการประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อให้หลักสูตรในการวัดผลและประเมินผลมีความตรงกัน และมีประสิทธิภาพในการประเมิน^{๓๕} โรงเรียนได้มีการวัดผลและประเมินผลทางศีลธรรมจริยธรรมของนักเรียนทุกปี จากผู้เรียน ที่มีความประพฤติและการแสดงพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม การตรวจสอบไปจนถึงการเรียนการสอนตามความเหมาะสมแต่ละระดับ เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีศีลธรรมจริยธรรม^{๓๖} ประเมินคุณลักษณะอันน่าพึงประสงค์,มีประเมินก่อน ระหว่าง หลังโครงการ ของนักเรียนในแต่ละชั้นปี ในแต่ละด้านมีลักษณะอันน่าพึงประสงค์ระหว่างประเมินในโครงการของศีลธรรมจริยธรรมนักเรียน^{๓๗} ส่วนการจัดการอบรมจะมีลักษณะดังนี้คือ มีการสอนกราบท่าเบญจางคประดิษฐ์ สอนกิริยามารยาทในการวางตัวและลักษณะท่าทางที่ดี รวมไปถึงบุคลิกภาพ ส่วนเด็กนักเรียนประถมภายในโรงเรียนจะเน้นเกี่ยวกับตัวเด็กกว่าต้องมีคุณธรรม และจริยธรรมแก่เด็กเอง^{๓๘} ผู้ปกครองยอมรับนักเรียนมากขึ้น,ครูพระสอนต้องรู้จากสื่อ มากกว่าคำพูด สื่อมีนโยบายให้ทางโรงเรียนได้มีการประเมินผลทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทุกชั้นปี จากผู้เรียน ทางด้านความประพฤติ การแต่งกาย การเรียนการร่วมกิจกรรม การทดสอบ รวมไปถึงการเรียนการสอนตามความเหมาะสมแต่ละระดับ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีศีลธรรมจริยธรรมต่อไปในระบบอาจารย์ทั้งหมดจะมีการประเมินผลศีลธรรมจริยธรรมว่าอยู่ในด้านไหนเป็นอย่างไร ดีหรือไม่ หรือควรปรับปรุง และจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร มีการวางแผนแบบไหน^{๓๙} มีการวัดประเมินผลของนักเรียนแต่ละชั้นปี ทุกปี เพื่อดูพฤติกรรมเด็กว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และต้องมีการประเมินคุณภาพของอาจารย์ที่สอนด้านศีลธรรมจริยธรรมแต่ละท่านว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร^{๔๐}

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร , ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรีภคิตติ ตรีโกศา, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน , ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายเด่น คีสว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก , ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมั่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก , ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์กาง, ผู้ปกครองเด็ก , ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร , ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก , ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นาย สมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก , ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

ปัญหา อุปสรรค อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลามาสอนอาจจะสอนไม่ตรงกับหลักสูตรหรือสอนไม่ครบตามหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร นักเรียนไม่ค่อยจำเพราะเนื้อหาเกินไป^{๔๑} เวลาเรียนยังไม่เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอน^{๔๒} หนังสือเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนายังไม่เพียงพอ และยังขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย^{๔๓} กิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมีค่อนข้างน้อยส่วนมากมีเพียงการเรียนในห้องเรียนเท่านั้น^{๔๔} ครูไม่ค่อยแจ้งผลการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ^{๔๕} นักเรียนบางคนไม่ค่อยสนใจในการเรียนการสอนของครูเพราะเนื่องจากไม่เก็บความสำคัญ^{๔๖} ผู้บริหารยังขาดการสร้างระบบ การดูแล การติดตามการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ, การจัดกิจกรรมยังไม่ได้นำคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเป็นต้น^{๔๗} ถ้าเด็กนักเรียนเก่งแต่ไม่มีจริยธรรมจะไม่ส่งเสริมและให้อาเป็นแบบอย่าง แต่จะส่งเสริมเด็กที่มีคุณธรรมอยู่ในตัว ซึ่งถ้าเด็กที่มีศีลธรรมแล้ว การเรียนหรืออะไรก็จะดีขึ้นตามลำดับเอง^{๔๘} ครูพระมาสอนศีลธรรมแก่นักเรียนจำนวนน้อยมาก มาสอนบ้าง ไม่มาบ้าง และการสอนยังขาดความรู้, ขาดการมีส่วนร่วมของนักเรียนและเทคนิค^{๔๙} การสอนยังขาดความรู้และเทคนิคการสอน และอาจารย์จะมาไม่ค่อยตรงเวลา จำนวนครูพระสอนธรรมศึกษา ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง^{๕๐}

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๒} ว่าที่ร้อยตรีภิกขิตติ ตรีโกศา, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายเด่น คีสว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมั่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์กาง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นาย สมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

แนวทางการพัฒนาศีลธรรมของครูพระสอน อยากให้ครูอธิบายเพิ่มเติมขยายความ ยกตัวอย่างประกอบด้านเนื้อหาเพิ่ม^{๕๑} อยากให้ครูพระแจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียน ก่อนจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน^{๕๒} และอยากได้หนังสือแบบเรียนเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาเพิ่มและ อยากให้ครูใช้สื่อช่วยสอนเช่นเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน^{๕๓} ให้มีกิจกรรมร่วมกับ ชุมชนที่จัดนอกห้องเรียนเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน อยากให้มีการประยุกต์หลักธรรมกับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในโลก^{๕๔} อยากให้ครูพระแจ้งผลการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะๆ^{๕๕} ควบแน่นให้พระภิกษุสงฆ์ ควรที่จะอบรมศีลธรรมจริยธรรมทุกครั้งที่ทำกรเรียนการสอนน่าจะต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่ หลากหลาย เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และสามารถนำกลับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้^{๕๖} ควรจัดเน้นให้อาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในแต่ละด้าน ควรเน้นให้มีแผนการพัฒนาศีลธรรม จริยธรรมกับนักเรียน เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการของตัวเด็กนักเรียนเอง^{๕๗} ควรมีครูพระที่มีความรู้ ความสามารถ และเทคนิคเกี่ยวกับจริยธรรมมาสอนให้มากๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เด็ก นักเรียนในอนาคตต่อไปข้างหน้า^{๕๘} ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เด็กอยากเรียนให้เด็กนักเรียนเห็นถึง ความสำคัญเกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรมมากขึ้นพยายามสอดแทรกเนื้อหา และเทคนิค ให้ผู้ปกครองยอมรับ นักเรียนมากขึ้น^{๕๙} ควรจัดเน้นให้อาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรม ในแต่ละด้าน ให้อบรมเด็ก นักเรียนทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ทุกครั้งและมีการประเมินเกี่ยวกับครูพระและนักเรียนด้วย^{๖๐}

^{๕๑} สัมภาษณ์ นางช่อผกา บุญเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชสิงขร, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๒} ว่าที่ร้อยตรีภิกขิตติ ตรีโกศา รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ จิตรเลิศ, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทรีใน, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายเด่น คีส์ว่าง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวประภาวี แซ่เติน, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นางสาวธนพร หมั่นกล้า, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นางวัชรกร พันธุ์กาง, ผู้ปกครองเด็ก, ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นางสาวสมใจ ตั้งกิจวงศ์ไพศาล, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทร, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายชัยวัฒน์ ทัพเจริญ, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นาย สมพล น่วมอ่อน, ผู้ปกครองเด็ก, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนภูมิที่ ๒ องค์ความรู้จากการวิจัย